

לקוטי תורה • פרשת שלח • מאמר 13

[נמשך לדרוש דלעיל]

המשך המאמר שלעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/13](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/13)

1 [נמשך לדרוש דלעיל]

[המשך המאמר שלעיל]

2 אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. פיי דהנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בענין קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל [תלמוד לומר] כו' קדושתו למעלה מקדושתכם.

"אני הוי' אלקיכם, שהוצאתי אתכם מארץ מצרים". פירוש הדברים: חז"ל אמרו על "קדושים תהיו": "יכול כמוני? תלמוד לומר וכו': 'קדושתו למעלה מקדושתכם'".

והפיי בזה הוא כי הנה יש אתערותא דלעילא שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אתערותא דלעילא וזהו ענין והייתם קדושים לאלקיכם וכנ"ל שישראל ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ממשיכים אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בחי" ג"פ [גי פעמים] קדוש כו'.

ביאור הדברים הוא שיש אתערותא דלעילא שמתעוררת בעקבות אתערותא דלתתא; זהו פירוש "והייתם קדושים לאלקיכם", כפי שהוזכר לעיל: ישראל, באמצעות אתערותא דלתתא, ממשיכים מלמעלה את האתערותא דלעילא, את בחינת "קדוש" המשולש, וכו'.

אכן יש אתערותא דלעילא קודם אתערותא דלתתא להעלות ממטה למעלה [למעלה / למעלה] ואתערותא דלעילא זו גדלה מעלתה מאד מאותה שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יכולה להגיע אליה.

אולם יש אתערותא דלעילא הקודמת לאתערותא דלתתא, כדי להעלות מלמטה למעלה. מעלתה של אתערותא דלעילא זו גדולה הרבה יותר מזו הבאה בעקבות אתערותא דלתתא, שכן אתערותא דלתתא אינה יכולה להגיע אליה.

3 וכמאמר הבעש"ט [הבעל שם טוב] ז"ל [זכרנו לברכה / זכרונם לברכה] על הבת קול שמכרות שהם הרהורי תשובה והם באים מלמעלה שאין אדם עושה מאומה מצד עצמו והיינו כמו תחלת הבריאה

וכמאמר הבעל שם טוב, עליו השלום, על בת הקול המכריזה: אלה הרהורי תשובה, והם באים מלמעלה, שכן האדם אינו עושה דבר מיוזמתו. כך היה גם בראשית הבריאה,

כי חפץ חסד הוא ועל המשכה זו ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] קדושתו למעלה מקדושתכם. דאם כפשוטו אינו מובן כלל מה צריך לומר שקדושתו ית' למעלה כו'.

"כי חפץ חסד הוא". על המשכה זו אמרו חז"ל: "קדושתו למעלה מקדושתכם". שהרי אם הכוונה היא למשמעות הפשוטה, אין הדבר מובן כלל: מדוע צריך לומר שקדושתו יתברך למעלה וכו'?

4 ועל המשכה זו נאמר אני ה' כו' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים שאני הוצאתי להיות אתערוּתא דלתתא.

ועל המשכה זו נאמר: "אני הוי' וגוי אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" — אני הוצאתי אתכם, כדי שתתאפשר אתערוּתא דלתתא.

ואח"כ אני הוי' אלהיכם אתעדל"ע [אתערוּתא דלעילא] ע"י אתעדל"ת [אתערוּתא דלתתא] קורא בתורה שממשיך גילוי א"ס בהתורה ודרך כלל כל המצות הם לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה קוב"ה [קודשא בריך הוא] ז"א מעולמות א"ס ושכינתיה מלכות המקננת בבי"ע שרש ומקור נש"י [נשמות ישראל].

ואחר כך נאמר: "אני הוי' אלקיכם" — אתערוּתא דלעילא שבאה באמצעות אתערוּתא דלתתא, כמו אצל מי שקורא בתורה וממשיך בה גילוי של אין סוף. ובכלל, כל המצוות הן לשם יחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתו: הקדוש ברוך הוא הוא ז"א, מעולמות אין סוף, ושכינתו היא מלכות, המקננת בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, שהם השורש והמקור של נשמות ישראל.

והנה בי"ע הם עולמות הנפרדים ואינו מגיע שם היחוד עליון רק היחוד הוא בבחינת מלי' דהיינו בבחי' ביטול שיהא בטול היש כו':

והנה, בריאה, יצירה ועשיה הם עולמות נפרדים, והייחוד העליון אינו מגיע לשם; אלא שהייחוד הוא בבחינת מלכות, כלומר בבחינת ביטול — שיהיה ביטול היש וגוי'.

5 ד והנה מזה יובן גם כן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ ויקח קרח טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה כו'.

ד. כעת, מתוך הדברים האלה אפשר להבין גם את דברי חז"ל על הפסוק "ויקח קרח": "טלית שכולה תכלת — חייבת בציצית או פטורה?" וכו'.

והענין מבואר לקמן בביאור על פי ויקח קרח דטענת קרח היה דהרי הטלית הוא הא"מ [האור המקיף] עצמו וחוטי הציצית הם רק המשכה מצומצמת בבחינת שערות שאינו ערוך לגבי עצמיות המקיף.

הענין מוסבר בהמשך, בביאור על הפסוק "ויקח קרח": טענתו של קרח הייתה שהטלית היא האור המקיף עצמו, ואילו חוטי הציצית הם רק המשכה מצומצמת, בבחינת שערות, שאינה בערך לעצמות האור המקיף.

6 ואם כן איך יתכן שהטלית תכלת והאי"מ [והאור מקיף] עצמו לא יהיה בו המצוה כלל רק ע"י החוטין כו' וכוונתו היה שבזה יחלוק ג"כ על כהונת אהרן כו'.

אם כן, כיצד ייתכן שבטלית של תכלת — האור המקיף עצמו — אין כלל מצווה, אלא רק באמצעות החוטין וכו'? כוונתו הייתה שבאמצעות טענה זו יחלוק גם על כהונת אהרן וכו'.

ובאמת עיקר המצוה הוא על ידי חוט תכלת דוקא לפי שעל ידי זה דייקא נמשך בהאדם בחינת א"פ [אור פנימי] שיהיה לו אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' ע"ש.

אבל לאמיתו של דבר, עיקר המצווה הוא דוקא באמצעות חוט התכלת, מפני שדוקא באמצעותו נמשכת באדם בחינת אור פנימי, כדי שיהיו לו אהבה ויראה וכו'. עיינו שם.

7 וע"פ מה שכתוב כאן בענין חוט תכלת יובן זה בתוספת ביאור והוא כי הנה מבואר למעלה שהתכלת הוא מבחי' מוחין דאבא.

לאור הדברים שנאמרו כאן בענין חוט התכלת, הדבר יתבאר בתוספת הסבר. כלומר, הוסבר לעיל שהתכלת היא מבחינת מוחין דאבא.

שהוא להמשיך בחי' הביטול למטה במל' כדי להיות ביטול היש נהורא תכלא. אך שהתכלת הוא מבחי' גבורות דאבא.

תכליתו [היא] להמשיך את בחינת הביטול למטה, במלכות, כדי שתהיה שם התבטלות של היש — "נהורא תכלא", האור הכחול. אולם התכלת היא מבחינת גבורות דאבא.

שמהם דוקא נמשך כח והמשכה זו להיות ביטול היש וכמו שכתוב ג"כ בשם הלק"ת [הלכות תורה (להאריז"ל)] בענין בואו חשבון והטעם כי כדי להוריד ולהמשיך להגיע הביטול גם במקום היש זהו על ידי בחי' הגבורה.

דוקא מהן נמשכים הכוח וההמשכה הללו, כדי שתהיה התבטלות של היש, וכך נאמר גם בשם ליקוטי תורה של האריז"ל בענין "בואו חשבון". הטעם הוא שכדי להוריד ולהמשיך את הביטול כך שיגיע גם למקום היש, הדבר נעשה באמצעות בחינת גבורה.

8 והוא כמבואר לעיל בביאור ע"פ קול דודי בשה"ש [בשיר השירים] שמהשפעת הגבורות נמשך בבחינת א"פ [אור פנימי] גם כן כמו המשכת החיות בהאבר

הדבר הוא כפי שהתבאר לעיל בביאור על "קול דודי" שבשיר השירים: מהשפעת הגבורות נמשכת גם בחינת אור פנימי, בדומה להמשכת החיות אל האיבר,

וכמו כי הדם הוא הנפש מה שאין כן מבחינת חסדים נעשה בחי' מקיף לבד כמו שכתוב וימינו תחבקני כו' ע"ש.

וכמו שנאמר "כי הדם הוא הנפש". לעומת זאת, מבחינת החסדים נוצרת רק בחינת אור מקיף, כמו שכתוב "וימינו תחבקני" וכו'. עיינו שם.

9 ולכן כדי להגיע הביטול במקום היש שהוא המשכה בבחינת פנימי' [פנימיות / פנימית] גם כן שיגע הביטול בתוכו ממש מקרב איש ולב עמוק זהו על ידי בחינת גבורות דאבא דייקא.

לכן, כדי שהביטול יגיע אל מקום היש — שהוא המשכה גם בבחינה פנימית — ושהביטול יגיע ממש בתוכו, בבחינת "מקרב איש ולב עמוק", הדבר נעשה דווקא באמצעות בחינת גבורות דאבא.

ששרשו מח"ס [מחכמה סתימאה] שבו מלובש גבורה דעתיק כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ פנחס ע"פ שמע בני מוסר אביך.

שורשן הוא בחכמה סתימאה, שבה מלובשת גבורה דעתיק, כפי שכותב הרמ"ז בתחילת פרשת פינחס, על הפסוק "שמע בני מוסר אביך".

10 ומשם מקור כח הבירורים שהוא ביטול היש. וכיון שכן שעיקר כוונה זו להגיע הביטול בבחינת פנימי' [פנימיות / פנימית] ממש לכך צ"ל ע"י חוט תכלת.

ומשם נובע מקור הכוח לבירורים, שהוא ביטול היש. מכיוון שכך, וכיוון שהכוונה העיקרית היא שהביטול יגיע ממש אל הפנימיות, הדבר צריך להיעשות באמצעות חוט של תכלת.

שעל ידי שהוא בבחי' חוט נמשך בבחי' א"פ [אור פנימי] ממש ועל דרך זה הוא ענין הקוצי דשערי הנמשכים מא"א [מאריך אנפין] כו'.

מכיוון שהוא מופיע בצורת חוט, הוא נמשך כאור פנימי ממש. בדומה לכך, זהו ענין קוצי השערות הנמשכים מאריך אנפין וכו'.

מה שאין כן הטלית עצמו עם היותו כולו תכלת מכל מקום הוא עדיין רק בבחינת מקיף ולא נגע הביטול עדיין בפנימיותו כ"א על ידי החוטין כו'.

לעומת זאת, הטלית עצמה, אף שהיא כולה תכלת, עדיין נמצאת רק בבחינת אור מקיף, והביטול עדיין לא נגע בפנימיותה; הדבר נעשה רק באמצעות החוטים וכו'.

11 ועיין מ"ש בד"ה והיה לכם לציצית. דהארת אהבה ויראה שהם בחי' תכלת ולבן שכציצית הן הנקרא תורת האדם. והטלית שהוא הלבוש והמקיף עצמו דתורה ומצות מעשיות הן הנקרא מצות ה'.

ועיין במה שנכתב במאמר המתחיל "והיה לכם לציצית": הארה של אהבה ויראה, שהן בחינת התכלת והלבן שכציצית, נקראת "תורת האדם". ואילו הטלית, שהיא הלבוש והמקיף עצמו של התורה והמצוות המעשיות, נקראת "מצוות הוי"י".

ולפי שכל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו ע"כ צ"ל חוטין דייקא שהן המשכת אהוי"ר [אהבה ויראה] כו',

ומכיוון ש"כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו", לכן צריך דווקא חוטים, שהם המשכת אהבה ויראה וכו'.

ועי' זה יזכור גדולת ומעלת הלבוש עצמו. ועיין מה שכתוב בד"ה קדש ישראל בפ"י ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו וגו'.

ועל ידי כך יזכור את גדולתו ומעלתו של הלבוש עצמו. ועיין במה שנכתב במאמר המתחיל "קדש ישראל", בפירוש "ואנכי תרגלתי לאפרים, קחם על זרועותיו" וגו'.

וזהו גם כן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ב [פרק ב'] דשבת דל"א סע"א [סוף עמוד א]) קבעת עתים לתורה כו' פלפלת בחכמה כו' ואפילו הכי אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא.

וזהו גם עניינה של מאמר חז"ל (פרק ב' דשבת, דף ל"א ע"א): "קבעת עתים לתורה? ... פלפלת בחכמה? ... ואף על פי כן, אם יראת ה' היא אוצרו — כן; ואם לא — לא".

משל לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חטין לעליה הלך והעלה לו אמר ליה עירבת לי בהן קב חומטין אמר ליה לאו. אמר לו מוטב שלא העלית.

משל לאדם שאמר לשלוחו: "העלה לי כור חטים לעליה". הלך והעלה לו. אמר לו: "עירבת לי בהם קב חומטין?" אמר לו: "לאו". אמר לו: "מוטב שלא העליתם".

והענין כי חטה הוא כ"ב אתון דאורייתא. ולכן מתן תורה בשבועות בכורי קציר חטים וכמו שכתוב במ"א באריכות בד"ה וספרתם לכם כו' ע"ש. וקב חומטין פרש"י [פירש רש"י / פירוש רש"י] ארץ מלחה.

והענין הוא שחטה היא כ"ב אותיות התורה. ולכן ניתנה התורה בשבועות, "ביכורי קציר חטים", וכמו שנכתב במקום אחר באריכות במאמר המתחיל "וספרתם לכם" וכו', עיין שם. ו"קב חומטין" — רש"י מפרש: ארץ מלחה.

12 והנה כתיב ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך כו' ומבואר בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] שהמלח

הוא ג' גבורות ממותקות ומלח אותיות לחם וגים' [וגימטריא] מזלא

והנה כתוב: "ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך" וכו'. בכתבי האריז"ל מבואר שהמלח הוא שלוש גבורות ממותקות, שהמילה "מלח" מורכבת מאותן אותיות כמו "לחם", ושהגימטריה שלה היא "מזלא",

והיינו ששרשו מגבורות דאבא וכנזכר מזה בקצרה בביאור על פ' וידבר משה אל ראשי המטות ע"ש. כלומר, שורשו בגבורות דאבא, וכפי שנזכר על כך בקצרה בביאור על הפסוק "וידבר משה אל ראשי המטות". עיינו שם.

13 ולכן הוא מפליט הדם והפסולת מהבשר כי בחכמה אתברירו. ולכן צריך לערכו בחטים שהוא התורה

ע"ד הנ"ל שלהיות ביטול היש נמשך מגבורות דאבא כו'

לכן המלח מוציא את הדם ואת הפסולת מן הבשר, שכן "בחכמה מתבררים". לכן יש לערב אותו בחטים, שהן התורה, על פי המבואר לעיל: הכוח להביא לביטול היש נמשך מהגבורות של אבא וכו',

שע"י זה דייקא נמשך הכח להגיע הביטול גם בבחינת היש וגם משם נמשך בחינת יראה כנ"ל. שדווקא על ידי כך נמשך הכוח שהביטול יגיע גם לבחינת היש, ומשם נמשכת גם בחינת היראה, כפי שהוזכר לעיל.

14 וזהו שנזכר עירבת לי בהן קב חומטין דתיבת לי מיותר. אלא דרצה לומר שעל ידי שיראת ה' אוצרו

וזהו [פירושו של] הנאמר: "האם עירבת לתוכו קב של חומטין בשבילי?", שכן המילה "בשבילי" מיותרת. אלא הכוונה היא שעל ידי "יראת הוי" היא אוצרו",

אזי התורה והחטים הם לי ונקרא תורת ה' וכמו שכתוב והייתם לי כו' כי לי בני ישראל כו' מה שאין כן תורה בלא יראה כו'.

התורה והחטים הן אז "שלי", והיא נקראת "תורת הוי", כמו שכתוב: "והייתם לוי" וכו'; "כי לי בני ישראל" וכו'. אך לא כך הוא בתורה ללא יראה וכו'.

15 וכמו שכור חטים עם היותו יקר הערך אינו כלום בלא קב חומטין ומוטב שלא העליתה כך עד"ז טלית

שכולה תכלת בלא חוטי הציצית כו'.

כשם שכור חטים, יקר ערך ככל שיהיה, אינו שווה דבר בלי קב של חומטין, ו"מוטב שלא העלית אותו" — כך גם טלית שכולה תכלת בלי חוטי הציצית וכו'.

ואין לתמוה שהתכלת הוא מגבורות דאבא ושכמ"כ [ושכמו כן] המלח שרשו משם כי כמה בחינות ומדרגות יש בגבורות דאבא וכה"ג [וכהאי גוונא] תש"י [תפילין של יד] הוא במל'

אין צורך לתמוה על כך שהתכלת היא מגבורות דאבא, ושגם למלח שורש שם, שהרי בגבורות דאבא יש בחינות ומדרגות רבות. בדומה לכך, תפילין של יד הן במלכות,

וכן מזבח החיצון כו' והרי המזבח אינו עתה ומצות הנחת תש"י [תפילין של יד] קיימת. א"ו [אלא ודאי] כי כמה בחי' ומדרגות יש בכל ספירה כו'.

וכך גם המזבח החיצון וכו'; ואף על פי כן, המזבח אינו קיים כיום, ואילו מצוות הנחת תפילין של יד נוהגת גם כיום. אלא מוכרחים לומר שבכל ספירה יש בחינות ומדרגות רבות וכו'.

16 ומ"מ יש להם קצת שייכות זל"ז [זה לזה] ולכן נאמר בכהונת אהרן ברית מלח עולם. שכרת עמו הקב"ה הברית על הכהונה במלח.

ובכל זאת יש ביניהם קשר מסוים. משום כך נאמר על כהונתו של אהרן: "ברית מלח עולם" — הקדוש ברוך הוא כרת עמו ברית על הכהונה באמצעות מלח.

להיות כמו שבחי' מלח הוא בחכמה אתברירו וכנ"ל בענין קב חומטין כו'. כך כהונת אהרן שזקן אהרן הוא המשכת הביטול לנש"י [לנשמות ישראל] וענין א' עם חוטי הציצית תכלת ולבן כנ"ל.

כשם שבחינת המלח היא שבחכמה מתבררים, כפי שהוסבר לעיל בעניין קב חומטין וכו', כך גם כהונתו של אהרן: זקנו של אהרן מסמל את המשכת הביטול לנשמות ישראל, והיא עניין אחד עם חוטי הציצית, התכלת והלבן, כפי שהוסבר לעיל.

ועמ"ש ע"פ בהעלותך את הנרות חייך שלך גדול כו' והיינו שהוא הממשיך כח ההעלאה להיות נר הוי' נשמת אדם כו' (וע' בזהר ויחי דרמ"א ע"ב מענין מלח ברית אלקיך ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם):

ועיינו במה שנכתב על הפסוק "בהעלותך את הנרות", בעניין "חייך, שלך גדול" וכו': כלומר, הוא הממשיך את כוח ההעלאה, כדי ש"נר הוי' נשמת אדם" וכו'. (ועיינו בזהר, ויחי, דף רמ"א ע"ב, בעניין "מלח ברית אלקיך", ובמקדש מלך שם.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/13

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק